Prologus in bibliam

Prolog⁹ primꝰ Venerabil⁹ fratris Nicolai de lyra ordinis seraphyci Francisci: in testamentū vetus de cōmendatione sacre scripture in generali incipit.

Ecce ia liber vite

tē. eccl'. xxiiij. Sedz q dicit trat⁹ Greg. homel'. xxxv. euāgeliorꝫ: tempalis vita etne vite compata: morꝫ ē potius dicēda q̄ vita. Scientie vē a pḥis tradite ordinant ad finē cōsequendū in pñti vita: quia scīe practice ab eis tradite ordinant ad felicitatē politicā: loquēdo de policia pñtis vite. Silr scīe speculatiue ordināt ad felicitatē ꝑplatiuā: loquēdo de cōtēplatiōe q̄ pōt hī in vita plenti: z p via nature q̄ depēdet ex fantasmate. vñ dicitur .iij. de anima. q̄ intelligēs nob necesse est fantasmata sil speculari. z de tali speculatione dī ibidē: q intelligere corrūpit in nob: quodā interi⁹ corrupto. Sacra autē scriptura ordinatur ad felicitatē vite future: quā pḥi nescierunt: ḥm q̄ dicit beatus Hiero. in epla ad Pauli nū de omnib⁹ sacre scripture libris: Hoc vocat⁹ Plato nescīuit: hoc vemosthenes eloquēs ignorauit. Ex q̄bus cōcluditur q libri a pḥis descripti continētes scientias ordinatas ad finē in hac tēporali vita tantūmodo naturaliť ꝓsequēdū: si cōpentur ad libros sacre scripture: q̄ ordināt ad finē eterne vite: magis sunt dicendi libri mortis q̄m vite. Sed liber cōtinēs sacrā scripturā: q̄ licet in multis libris partialib⁹ diuidatur sub vno tñ libro cōtinet. qui nōie generali li ber vite, ꝓprie noiatur: ḥm q̄ dicit in ꝓho p assumpto Hec omnia &c. in quo sacra scriptura q̄druplicīter describitur ḥm quatuor excellentias q̄bus oēm scripturaz aliā excellit. Primo. n. describitur vt singularis eminētie: q notat p nomen singulare: cū dicitur: hec. Secūdo describitur vt generalis ꝓtinētie. qđ ostēdit signū vniuersale: cū dicitur oia: Tercio vt specularis intelligentie qđ denotat cōditio libri: cū dr: liber. Quarto vt salutaris efficacie: quod oñdit ꝓsecutio finis intenti: cū dicitur: vite. Circa primū sciēdum q vna scientia eminētior ē altera seu bonorabilior duplicī de cā. vt habet'. .i. de anima. Una est: q̄ est de nobilior subiecto. Alia: q̄. pcedit certior mō z ꝓpter vtranq; sacra scriptura q̄ ꝓprie theologia dicitur cū ipsa sola sit textus huⁱ⁹ scientie oēs scīetias alias antecellit. Primo quia habet deum ꝓ subiecto qui ē in summo totius nobilitat⁹. ꝓpter quod noiatur theologia: quasi sermo de deo. Secūdo: q̄. pcedit mō certior. Alie em scientie humanit⁹ repte ꝓcedūt ꝑ inuestigationē rationis būane: in q̄ quidem pcessu licet nō sit error q̄tū ad cognitionē primorꝫ ꝓncipiorꝫ q̄ sūt p se nota: ḥm q̄ dr. ij. metha. phi. In forib⁹ q̄s delinquet tñ in deductiōe ꝓclusionū ex ꝓncipijs pōt esse error: maxime q̄tū ad ꝓclusiones a primis ꝓncipijs longinq̄s. vnde z in tali pcessu oēs phi inuenitur errasse. z ideo de singulari eminētia hui⁹ scientie dicit deut. .iij. Hec est sapientia vestra z intellectus coram populis. Sapiēcia em dicit ꝓprie illa scientia que ꝓsiderat altissimas causas: vt habet'. .i. metaphy. Sacra vero scriptura habet deū ꝓ subiecto: vt dictū ē: qui est prima causa simpliciť omnīū: et ideo ꝓprie dicit sapiētia. sed cōuenienter addit vestra: ad distinguendū sapientiā sanctorꝫ seu catholicorꝫ: q̄ ē ipsa sacra scriptura a sapiētia phorꝫ. z̄ potissime in duob⁹: videlicz in ꝓprietatib⁹ de deo cognitis: z in fine cognitionis. licet .n. phi habuerint cognitionez de deo: h tñ solū fuit q̄tū ad ꝓprietates q̄ de ipso possunt ꝓduci ꝑ inuestigationē rationis ꝓcedentes ex creaturis: sicut ꝑbus. xii. meth. phat ei⁹ vnitatē. z viuphi. virtut⁹ infinitatē. z sic de similib⁹. Sz p phe z aplī sanctī q̄ hāc scripturā nob tradiderūt: p reuelationē spūssancti habuerūt cognitionez de ꝓprietatib⁹ diuinis transcendētibus inuestigationē rōnis: ut de plalitate p sonaꝝ. z eaꝝ distinctiōe. vnitate essentie. z ꝓsimilib⁹. Ite pḥi cognitionē de deo habitā nō ordinauerūt ad aliū finē q̄ ipsam questerūt ꝓpter ipm speculari tñ in q̄tū ē pfectio ipsius cognoscēt. Cognitio aūt dei qua in sacra scriptura traditur ad hoc ꝓnapalit querit⁹ ut p ipsaz ipse speculās seu cōtēplans ferat⁹ in amore ipsius obiecti cogniti. s. dei: ipm super se z sup oia diligēdo. z ꝓpter h̄ saluator Matth. xxii. dicit: q̄ in duob⁹ ꝓcept̄ charitatis tota lex pēdet z pphe. Et aplus. j. ad Thi. j. Finis ꝓcepti ē charitas de corde puro: z cōscientia bona ac fide nō ficta. Et quia pḥi suo sensui inniterentes hūc finē nō attenderūt: ideo errauerūt ꝓpter qđ eoꝝ sapiētia in sipientia noiať ad Ro. i. Qui cū deū cognouissent nō sicut deū glorificauerūt aut grās egerūt: s euanuerūt i cogitationib⁹ suis: z obscuratū ē insipiēs cor eoꝝ. dicētes se. n. esse sapientes stulti facti sūt. Sed q̄m sacra scriptura nō solū excellit alias inquātū ē ḥ obiecto nobiliorī: sed etiā inquantū pcedit mō certiorī: videlz ꝑ diuinam reuelationē cui nō pōt subesse falsum: iō subdit in auctoritate ꝓmissa. Et intellectus corā populis. Intellect⁹. n. ꝓprie dicit habitus ꝓncipiorꝫ: circa que nō ē error: vt ia dictū ē. ꝓpter qđ illud qđ cōcluditur directe et illis indicatur simpliciť esse verū z qđ inuenitur eis repugnans: iudicať simplr esse falsum. Ita silr quicqđ est sacra scriptura manifeste ꝓcludit: vel iudicatur. qđ aūt ei repugnet falsum simplr reputať. z iō sacra scriptura nō solū vocatur sapiētia: s etiā cū h̄ intellect⁹ vnde dicit eccle. xv. Implebit eū spiritu sapiētie z intellect⁹. Et ad colo. j. Impleami agnitiōe voluntat⁹ ei⁹. i oi sapia z intellectu &c. z sic patz primū. Circa secūdū ꝓsiderādū: q̄ ꝑ ꝓsideratiōe alicui⁹ scientie nō solū cadit ꝑ obiectū: sed etiā ea q̄ habēt attributionē ad ipm vt habetur. iiij. Metha. sicut sub ꝓsideratione medici nō solū cadit sanitas vel corpus sanabile: sed etiā vrina inquātū ē indicatiua sanitatis: z potio inquātū ē factiua ei⁹: z dieta inquātū ē ipsius ꝓseruatiua: z sic de alijs. Omia aūt creata habēt attributionē ad ipm deū. qui ē huⁱ⁹ scientie subiectū: ꝓpter qđ ista scīetia ē quodāmō ꝓsideratiua omiuꝫ: in quo apparet ei⁹ continētia generalis q̄ notať in verbo ꝓmitt⁹ ꝑ assumpto: cū dr: Oia de q̄ pōt exponi: qđ dicit Sapi.). Hoc qđ ꝓtinet oia scientiaz habz vocis: vt sit sensus: Hoc. s. volumē sacre scripture: que licet diuidať in plures libros partiales: tñ rediguntur in vno volumine qđ biblia appellať. Cōtinet oia: q̄ hec scientia est quodāmō omniū ꝓsideratiua. Scientiā habet vocis. de ꝓprietate vocis ē: q̄ sit verbi significatiua. z ꝓprius ē sacre scripture q̄ sit diuini verbi expressiua: ḥm q̄ manifeste habeť iob.). In ꝓncipio erat verbū &c. Et quia per verbuz omia facta sunt. vt ibidē subditur. ideo oia sub cōsideratiōe huⁱ⁹ scientie continentur non tñ sub ꝓprijs rationib⁹ sin singulorꝫ. quia hoc pertinet ad scīetias particulares et humanit⁹ inuentas. Sed inquātū ex omnib⁹ creatis manu ducimur in cognitionē z dilectionē dei per verā fidē charitate formatam: ad quam cōsideratio huius scientie ordinať: vt ꝓdictū ē. Et h̄ ē qđ dicit August. xiij. de trinitate ca.). Nō vtiq; q̄ cquid sciri pōt ab homie in rebus humanis vbi plurimū superuacue vanitatis et noxie curiositatis ē: huic scīētie tribuēs: s illud tantūmodo quo fides saluberrima que ad verā beatitudinē ducit: gignitur: nutrit⁹: defenditur: z roboratur. Vñ et Job. xvj. saluator loquēs de spiritu sancto cui⁹ reuelatione tradita ē hec scriptura dicit. Docebit vos omnē veritatē. glosa. necessariaz ad salutem. z sic patz secūdū. Circa tercium: qđ ē intelligētia specularis: qđ

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-254/0001
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG